

- BABBIE, E. 1989. *The practice of social research*. 5th ed. Belmont. Wadsworth.
- BABBIE, E & MOUTON, J. 2001. *The practice of social research*. Kaapstad. Oxford University Press.
- BARLOW, DH & DURAND, VM. 1999. *Abnormal psychology*. 2nd ed. Pacific Grove. Brooks, Cole.
- BARON, RA & BYRNE, D. 1987. *Social psychology: understanding human interaction*. 5th ed. Boston. Allyn and Bacon.
- BEALLS, KA & MANORE, MM. 1998. Nutritional status of female athletes with subclinical eating disorders. *Journal of the American Dietetic Association* 98(4): 419-425.
- BENOKRAITES, NV. 1999. *Marriages and families*. 3rd ed. Englewood Cliffs. Prentice-Hall.
- BLADES, M. 2001. Factors affecting what we eat. *Nutrition and Food Science* 31(2):71-74.
- BLOOM, ET. 1999. Combined effects of family systems and societal influences on eating behaviors. *PROGRESS: Family Systems Research and Therapy, Philips*. Summer:35-46.
- BURNS, RB. 1981. *The self concept*. 2nd ed. New York. Longman.
- BULLIK, CM, SULLIVAN, PF, FEAR, JL & PICKERING, F. 2000. Outcome of anorexia nervosa: eating attitudes, personality, and parental bonding. *International Journal of Eating Disorders* 28:139-147.
- BYELY, L, ARCHIBALD, AB, GRABER, J & BROOKS-GUNN, J. 2000. A prospective of familial and social influences on girls' body image an dieting. *International Journal of Eating Disorders* 28:155-164.

CARDELLO, AV. 1996. The role of the human senses in food acceptance. In Meiselman, HL & Macfie, HJH. *Food choice, acceptance and consumption*. Londen. Blackie Academic & Professional.

CHARON, JM. 1998. *Symbolic interaction*. 6th ed. New Jersey. Prentice-Hall.

CRESWELL, JW. 1998. *Quantitative inquiry and research design*. Londen. Sage.

DE KLERK, HM. 1995. 'n Sosiaal-sielkundige benadering tot die studie van menslike gedrag binne die huishoudkunde-studieveld. *Journal of Dietetics and Home Economics* 231:41-47.

DENNISSON, CM & SHEPHERD, R. 1995. Adolescent food choice: an application of the theory of planned behaviour. *Journal of Human Nutrition* 8:9-23.

DE VOS, AS. 2002. Qualitative data analysis and interpretation. In De Vos, AS. Strydom, H, Fouche, CB, Poggenpoel M & Schurink, EW. *Research at grass roots*. 2nd ed. Paarl. Van Schaik.

DORLAND'S POCKET MEDICAL DICTIONARY. 1982. 23rd ed. Londen. Saunders.

DREWNOWSKI, A, KURTH, CL. & KRAHN, DD. 1995. Effects of body image on dieting, exercise, and anabolic steroid use in adolescent males. *International Journal of Eating Disorders* 17(4):381-386.

ELDREDGE, K, WILSON, GT & WHALEY, A. 1990. Failure, self-evaluation, and feeling fat in women. *International Journal of Eating Disorders* 9 (1):37-50.

FABIAN, LJ & THOMPSON, JK. 1989. Body image and eating disturbances in young females. *International Journal of Eating Disorders* 8 (1): 63-74.

FESTINGER, L. 1954. *Human relations. Studies towards the integration of the social sciences*. Londen. Tavistock.

FIELD, CA, CAMARGO, CA, TAYLOR, CB, BERKEY, CS, ROBERTS, SB & COLDITZ, GA. 2001. Peer, parent, and media influences on the development of weight concerns and frequent dieting among preadolescents and adolescent girls and boys. *Pediatrics* 107:54.

- FIELDHOUSE, P. 1995. *Food and nutrition: customs and culture*. 2nd ed. Londen. Chapman & Hall.
- FURST, T, CONNORS, M, BISOGNI, CA, SOBAL, J & FALK, LW. 1996. Food choice: a conceptual model of the process. *Appetite* 26:247-266.
- GOFFMAN, E. 1963. *Stigma notes on the management of spoiled identity*. Englewood Cliffs. Prentice-Hall.
- GORMLY, VG & BRODZINSKY, DM. 1989. *Lifespan human development*. 4th ed. Chicago. Holt Rinehart Winston.
- GULAS, CS & McKEAGE, K. 2000. Extending social comparison: an examination of the unintended consequences of idealized advertising imagery. *Journal of Advertising* (2):17-38
- HEINBERG, LJ & THOMPSON, JK. 1992. Social comparison: gender, target importance ratings and relations to body image disturbance. *Journal of Social Behavior and Personality* 7: 335-344.
- HART, K & KENNY, ME. 1997. Adherence to the super woman idea and eating disorders symptoms among college woman. *A Journal of Research* 36 (7-8):461-479.
- HILL, AJ & BHATTI, R. 1995. Body shape perception and dieting in preadolescent British Asian girls: links with eating disorders. *International Journal of Eating Disorders* 17(2):175-183.
- INGERSOLL, GM & ORR, DP. 1998. Adolescents at risk. In Carlson J & Lewis, J. *Counseling the adolescent*. Denver. Love Publishing Company.
- JUNG, J, LENNON, SJ & RUDD, NA. 2001. Self-schema or self-discrepancy? Which best explains body image? *Clothing and Textiles Research Journal* 19:171-184.
- KAISER, SB. 1990. *The social psychology of clothing: symbolic appearances in context*. 2nd ed. New York. Macmillan.

KOWALSKI, KM. 2000. Focuses on the impact of eating habits on teenagers' overall health. Inset: Recognizing eating disorders. *Current Health* 27(4):6-12.

KRONDL, M & COLEMAN, MS. 1988. The role of food perception in food use. *Current concepts in Nutrition* 16:53-78.

KRUCKENBERG, HS. 1987. Judgement of body size and attractiveness by Mexican-American mothers and daughters. D Phil. Houston. University of Houston.

KVALE, S. 1996. *An introduction to qualitative interviewing*. Londen. Sage.

LANDRETH, S & BOWER, A. 2001. Is beauty best? Highly versus normally attractive models in advertising. *Journal of Advertising* 30:1-20.

LEEDY, PD. 1997. *Practical research planning and design*. 6th ed. Englewood Cliffs. Prentice Hall.

McCLELLAND, S. 2000. Distorted images: Western cultures are exporting their dangerous obsession with thinness. *MacLean's*:41-46.

McINTOSH, J. 1999. *Eating disorders and the role of the dietitian in patient care*. Kaapstad. (Versprei deur die outeur).

McKEE, LM & HARDEN, ML. 1990. Genetic and environment origins of food patterns. *Nutrition Today* Sept/Oct: 26-31.

MEAD, GH. 1934. *Mind, self, and society*. Chicago. University of Chicago Press.

MELAMED, T. 1994. Correlates of physical features: some gender differences. *Personality Individual Differences* 17(5):689-480.

MOORE, DC. 1993. Body image and eating behavior in adolescents. *Journal of the American College of Nutrition* 12(5):505-510.

MORGAN, JP, MARSDEN, P & LACEY, JH. 2000. "Spiritual starvation?" A case series concerning Christianity and eating disorders. *International Journal of Eating Disorders* 28: 476-480.

NEUMARK-SZTAINER, D & STOREY, M. 1998. Dieting and binge eating among adolescents: what do they really mean? *Journal of the American Dietetic Association* 98(4):446-450.

NEUMARK-SZTAINER, D, STOREY, M, PERRY, C & CASEY, MA. 1999. Factors influencing food choices of adolescents: findings from focus-group discussions with adolescents. *Journal of the American Dietetic Association* 99 (8):929-934.

NICHT, M. 2000. Listening to girls talk about their bodies. *Reclaiming Children and Youth* 9(3):182-188.

NORRIS, DL. 1986. Anorexia nervosa: the adolescent epidemic. *S A Tydskrif vir Voortgesette Geneeskundige Onderrig* 4:39-45.

ORBACH, S. 1985. Visibility / Invisibility: Social considerations in anorexia nervosa. In Emett, SW. *Theory and treatment of anorexia nervosa and bulimia*. Newyork. Brunner & Mazel.

PAXTON, SJ, SCHUTZ, HK, WERTHEIM, EH & MUIR, SL. 1999. Friendship clique and peer influences on body concerns, dietary restraint, extreme weight-loss behaviors, and binge eating in adolescent girls. *Journal of Abnormal Psychology* 108(2):255-266.

POSITION STATEMENT: 1992 of the American Dietetic Association: Nutrition intervention in the treatment of anorexia nervosa, bulimia nervosa, and binge eating. In *Journal of the American Dietetic Association* 94 (8):902-907 (1994).

POSITION STATEMENT: 1998 of the American Dietetic Association: Nutrition intervention in the treatment of anorexia nervosa, bulimia nervosa, and eating disorders not otherwise specified (EDNOS). In *Journal of the American Dietetic Association* 101(7):810-818 (2001).

POSOVAC, HD, POSOVAC, SS & POSOVAC, EJ. 1998. Exposure to media images of female attractiveness and concern with body weight among young women. *A Journal of Research* 38(3-4):187.

- PRETORIUS, JVM. 1988. *Opvoeding, samelewing, jeug: 'n sosio-pedagogiek-leerboek*. 2 de uitgawe. Pretoria. JL van Schaik.
- REIFF, DW & REIFF, KKL. 1992. *Eating disorders. Nutrition therapy in the recovery process*. Maryland. Aspen.
- SCHMIDT, R. 1980. *Exploring religion*. Belmont. Wadsworth.
- SCHNEIDER, LH, COOPER, SJ & HALMI, KA. 1989. The psychobiology of human eating disorders: preclinical and clinical perspectives. *Annals of the New York Academy of Sciences*. 575:13-30.
- SCHURINK, EW. 1998. Deciding to use a qualitative research approach. In De Vos, AS, Strydom, H, Fouche, CB, Poggenpoel, M, Schurink, EW. *Research at grass roots*. Pretoria. JL van Schaik
- SENEKAL, M, STEYN, NP, MASHEGO, TB & NEL, JH. 2001. Evaluation of body shape, eating disorders and weight management related parameters in black female students of rural and urban origins. *South African Journal of Psychology* 31(1):45-53.
- SERPELL, L, TREASURE, J, TEASDALE, J & SULLIVAN, V. 1999. Anorexia nervosa: friend or foe. *International Journal of Eating Disorders* 25:177-186.
- SHEPHERD, R, & SPARKS, P. 1994. Modelling food choice. In MACFIE, HJH & THOMSON, DMH. 1994. *Measurement of food preferences*. Londen. Springer-Verlag.
- SLABBER, M. 1985. Anorexia nervosa. *Journal of Dietetics and Home Economics* 13(2): 55-59.
- TAYLOR, CB, SHARPE, T, SHISLAK, C, BRYSON, S, ESTES, LS., GRAY, N, MCKNIGHT, K M, CRAGO, M, KRAEMER, H & KILLEN, JD. 1998. Factors with weight concerns in adolescent girls. *International Journal of Eating Disorders* 24: 31-42.
- THOM, DP, LOUW, AE, VAN EDE, DM & FIRNS, I. 1998. Adolessensie. In Louw, DA, Van Ede, DM & Louw, AE. *Menslike ontwikkeling*. 3rd ed. Pretoria. Kagiso.

BYLAAG A

INLEIDING

Ten einde die resultate met betrekking tot die gestelde kategorieë (na aanleiding van die doelwitte) te kon bespreek, die interpretasie met betrekking tot elke respondent te kon doen en tot 'n gevolgtrekking te kon kom met betrekking tot die adolessent met anoreksia nervosa, is die volgende stappe gevolg:

1. VOORBEELD VAN OOP-KODERING VAN VERBATIMTRANSKRIPSIE VAN ONDERHOUD MET ELNA

Ten einde die oop-kodering te kon doen en resultate te kon bespreek is daar in die verbatim transkripsies gesoek na verifiërende stellings met betrekking tot die onderskeie kategorieë (sien onderstaande voorbeeld asook vetdruk). Mettertyd is daar ook subkategorieë geskep ten einde die data beter te organiseer.

1.1 KATEGORIEë EN SUBKATEGORIEë

- Die respondent se belewenis van haar fisieke self
- Die respondent se belewenis van haar sosiale self
- Die respondent se belewenis van haar geestelike self
  - ❖ reëls
  - ❖ beheer
  - ❖ perfeksionisties
  - ❖ obsessief
  - ❖ manipulerend
  - ❖ selfsugtig
  - ❖ krities
  - ❖ prestasie / prestasie
  - ❖ geloofsoortuiging / religieuse perspektief
  - ❖ innerlike sterkte

- ❖ deursettingsvermoë
- ❖ behoefte aan erkenning
- Die respondente se belewenis van haar self in interaksie met haar gesin as betekenisvolle ander
  - ❖ pa
  - ❖ ma
  - ❖ broers / susters
- Die respondente se belewenis van haar self in interaksie met die portuurgroep as verwysingsgroep ander
- Die respondente se belewenis van haar self in interaksie met haar sportafrigter as betekenisvolle ander (waar van toepassing)
- Die respondente se belewenis van haar self in interaksie met haar onderwysers as betekenisvolle ander (waar van toepassing)
- Die respondente se belewenis van haar self in interaksie met die media as veralgemene ander
  - ❖ tydskrifte
  - ❖ televisie
  - ❖ modebedryf
- Die respondente se belewenis van haar self in interaksie met stereotipe as veralgemene ander
- Die respondente se gebruik van haar liggaam as simbool van bepaalde aspekte van haar geestelike self
  - ❖ simbool van sukses / prestasie
  - ❖ simbool van mislukking
  - ❖ simbool van deursettingsvermoë / wilskrag
  - ❖ simbool van sekuriteit
- Die respondente se gebruik van voedsel as simbool van bepaalde aspekte van haar self
  - ❖ simbool van beloning / verdienste (wanneer reëls nagekom word)
  - ❖ simbool van gedissiplineerdheid / sterk wilskrag / selfbeheersing (die onthouding daarvan)
  - ❖ swakheid / mislukking
  - ❖ vrees / straf
- Die respondente se gebruik van self-attribusie in die begrip van haar self

THOMPSON, AM & CHAD, KE. 2000. The relationship of pubertal status to body image, social physique anxiety, preoccupation with weight and nutritional status in young females. *Canadian Journal of Public Health* 91(3):207-211.

TIGGEMANN, M. 1992. Body size dissatisfaction: an individual difference in age and gender, and relationship with self-esteem. *Personality and Individual Differences* 13(1):39-43.

TIGGEMANN, M & DYER, GM. 1995. Ideal body shape preferences and eating disorders scores in adolescent women. *Psychology and Health* 10:345-347.

TOUYZ, SW, BEAUMONT, PJV, COLLINS, JK, McCABE, M & JUPP, J. 1984. Body shape perception and its disturbance in anorexia nervosa. *British Journal of Psychiatry* 144:167-171.

VOHS, KD, BARDONE, AM, JOINER, TE & ABRAMSON, LY. 1999. *Journal of abnormal Psychology* 108(4):695-700.

WARDLAW, GM. 1999. *Perspectives in nutrition*. 4th ed. Boston. McGraw-Hill.

WARDLAW, GM & KESSEL, M. 2002. *Perspectives in nutrition*. 5th ed. Boston. McGraw-Hill.

WARDLE, J, MARSLAND, L, SHEIKH, Y, QUINN, M, PEDODROFF, I & OGDEN, J. 1992. Eating style and eating behaviour in adolescents. *Appetite* 18:167-183.

WAUGH, E & BULIK, CM. 1999. Offspring of women with eating disorders. *International Journal of Eating Disorders* 25:123-133.

WHITNEY, EN & ROLFES, SR. 1999. *Understanding nutrition*. 8th ed. Londen. Wadsworth.

WHITNEY, EN, CATALDO, CB, DEBRUYNE, LK & ROLFES, SR. 2001. *Nutrition for health and health care*. 6th ed. Londen. Wadsworth.

1.2 VOORBEELD VAN WERKSWYSE

En hoekom mag jy dit (die kos) nie geniet nie? Is dit 'n manier om ...

Ja dit is soort van jy wil **in beheer voel**. Dit is my gevoel as ek dit nou geniet gaan ek oor hierdie probleem kom en ek dink nie eintlik ek wil nie. Ja dit is so soort van 'n ontkenning. Ek weet nie regtig waarom nie. Selfs al het hul ... hul het allerhande goed soos muffins vir my gegee en dan lyk dit verskriklik lekker of "chocolates". Ek weet nie of hul dit daar gesit het om my **wilskrag** te toets nie. Maar die goeters is daar en dit lyk so lekker, maar as ek my neus toedruk en my rug daarop draai ... ek mag dit nie sien nie; ek mag dit nie ruik nie. Dit is net so ... ek weet ek sal dit nie eet nie, maar dit is net so ... erg.

En by die huis?

Ja. dit gaan net elke keer so oor en oor ... die hele siklus. Dit het net gevoel hul het my nie reg hanteer nie. As iemand my reg hanteer het sou ek seker daarvoor gekom het, maar omdat almal my heelyd dwing om te eet. Ek het net heelyd weer alles verloor en ek het skelm begin oefen. Toe het ek net heeltemal teruggeval in die ding. Dit het vir my ma hul so baie gekos ... soos 'n R1000 per aand om my in hierdie plek te hou met doktorskoste daarby ingesluit. Hul kon net niks meer doen nie. Die mediese fonds was uitgeput. Hul het my net gelos. Toe het ek net op my eie aangegaan. En toe het my ma ook net al hoe maerder begin word seker omdat sy bekommerd is oor haar kind. My pa het vir my gesê doen dit net ter wille van jou ma. Begin net eet. "Okay" al is ek my **ma se oogappel** en al is ek so lief vir haar en al het ons so 'n **goeie verhouding gehad**, ek kon net nie. Ek kan net nie myself oorreed nie. Ek en my ma het soos vreemdelinge vir mekaar geword, want my ma is kwaad vir my **en my pa verwyd** my en jy begin net al meer jouself onttrek en ek is heeltemal 'n ander persoon. Ek sal net heelyd sit in 'n ou bondeltjie op die plaas en al is ek is vreeslik lief vir diere want ek wou graag 'n veearts geword het. Ek stel nie belang in diere nie ... ag ek sal net so op die stoep sit. Almal kon verbygaan en almal kon maar verbygaan soos hulle wil. Omdat ek so depressief was en omdat ek so min eet. Ja.

Jy het netnou gesê as hul my net reg sou hanteer het. Ek weet jy het vertede keer ook 'n paar goed genoem oor hoe 'n terapeut behoort op te tree. Hoe sou jy wou hê hul moes optree?

Wat ek gevoel het, selfs toe ... toe ek net daar gesit het en ek was so jonk. As hul net nie

goed op my afdwing nie, want hul dink deur hierdie reëls en deur my in isolasie te sit, sal hul my straf maar omdat ek nou so 'n obsessie het, maak nie saak watter straf hul my gegee het nie. Hul het my byvoorbeeld gedreig ... vir my stories vertel en foto's gewys van meisies wat doodgaan. Dit het niks aan my gedoen nie. Dit het net vir my gevoel ... maak nie saak wat hul doen en waarmee hul my dreig nie. Dit gaan my nie help om daarvoor te kom nie. In elk geval ... ek weet nie hoe nie ... hul moet my nie bang maak en goed nie. Ek weet dit is seker maar bangmaak en realiteit maar ek het my nie daaraan gesteur nie. Ek het gevoel as ek doodgaan, "so what"! Net so lank ek net nie al die kos hoof te eet nie.

So sou jy sê as hul jou liewers kon oortuig of om uit jouself te begin eet het.

Ja, want weet mevrou wat nê? My ma hulle het my toe gelos. Want ek het mos aan die begin vertel daai "jelly-baby" was so 'n deurbraak. Dit het my seker ... ek dink dit was aan die einde standerd sewe, begin standerd agt - toe sê ek vir my mā: gee my net 'n karis. Ek het nog steeds feitlik niks geëet nie. Ek het toe darem 40 kg geweeg. Gee net weer vir my 'n kans dan sal ek julle wys. **As ek net weer my sport kon terugkry, dan sou ek 'n bietjie meer begin eet. Toe het ek my later begin oortuig as ek ten minste spiere het en nie vet nie dan is ek nog steeds aanvaarbaar. So ek kan 'n bietjie meer weeg, maar dan moet alles spiere wees ... niks vet nie.** So toe het ek met my ma 'n kompromie aangegaan: as ek my sport kon terugkry, dan sou ek meer eet. Want jy weet ek het geglo solank as ek net spiere kry dan - dan is dit reg. Ja toe het ek so stelselmatig ... toe het ek weer begin oefen maar dit was vir my sleg gewees want almal doen so goed en ek weet ek het natuurlike talent en hier is ek hier agter. En so stelselmatig as ek kompetisies doen en ek "perform" nie ... toe het ek besef. Toe het ek baie sportvoedinglesings en goeters bygewoon. **Toe het ek later begin besef ek moet meer begin eet as ek wil "perform". Toe het ek die atletiek daar gesit as 'n beloning. As ek net beter kan begin word ... en daarom sal ek eet.** So aan die einde van standerd nege het ek so begin eet ... nie eet-eet nie maar soos wat ek geoefen het moes ek meer gereeld eet om "carbo loading" te doen en goed so dat die obsessie half natuurlik begin weggaan het. Ek weet nie of die obsessie natuurlik weggegaan het nie, want dit is nog steeds daar al die gedagtes en neigings en elke keer as ek iets eet voel ek skuldig. Ek kan byvoorbeeld een "swee" eet, maar ek het nog steeds vir myself gesê kos, nie sweets nie. In matriek kon ek sê as ek iets eet het ek nie so erg skuldig gevoel as vroeër nie. En ek dink so het dit net stelselmatig beter en beter en beter gegaan. Wel ek het nog steeds sekere goed wat ek moes terughou. Ek dink in 'n mate as 'n mens iets vir 'n persoon kan kry wat vir 'n persoon 'n beloning is of iets wat vir hom so waardevol was soos my atletiek. Dit is seker individueel. Dit was vir my so waardevol omdat ek **so prestasie**

ingestel is, was dit vir my soort van die ding as hul miskien dit gebruik het om my te motiveer, sou ek miskien vinniger daaruit gekom het en sou daar minder skade gewees het want ek het eers in matriek begin menstrueer en sulke goeters en osteoporose en al daai klas van goeters het hul vir my gesê gaan 'n probleem wees en ek het seker nog steeds nierskade oorgehou of sulke goeters. Ek weet nie hoe alles in mekaar steek nie, maar, ja ...

So jy sal sê dit is 'n baie beter benadering om iemand positief te benader en 'n beloning wat vir haar belangrik is as vooruitsig te stel as die wegneem, die negatiewe?

Dit hang seker van persoon tot persoon af maar my persoonlikheid is van so 'n aard omdat ek so **prestasië-gerig** was dat dit nou regtig vir my 'n beloning was. Dit is vir my 'n beloning om weer goed te doen in sport en akademie. Toe hul vir my gesê het hul vat my boeke van my af ... dit was net vir my verskriklik want omdat ek nie meer my sport gehad het nie, het ek gedink ek het darem nog die beloning om te swot en goed te kan doen aan die einde van die kwartaal. Met sekere persone werk dit seker om dinge weg te neem ... die negatiewe. As ek daar in my bed lê, het ek altyd gedink: as hul my net anders hanteer. As hul my net meer volwasse ... "Oay" ek reageer soos 'n kind seker maar dit het vir my gevoel as hul my net meer inspraak gee in my kondisie in want soos van die psigiater vra vrae en hy sal nooit terugvoer gee nie. Hy het altyd met my ma ... hulle agter geslote deure gepraat. Daar is nooit met my persoonlik ... soos van ek is daar eenkant. In sielkunde leer 'n mens dat in **gesinsverband moet 'n mens probleme hanteer. Hul haal my daaruit en sodra hul my terugsit in die omgewing is ek weer dieselfde.** Hul het my nooit in konteks behandel nie. As hul my net anders behandel het. **My pa is ook ... jy weet hy is moeilik. Ek dink nog steeds alles het daar begin. Hy was nie iemand wat ... ek weet nie hoe om dit te sê nie en ek wil nie rêrig oor hom praat nie. Hy was verseker moeilik. Hy het my ook seker op daardie stadium verwerp.** Die psigiater het 'n manier gehad van werk. In elk geval as ek net ingetrek kon word sou dit soveel makliker gewees het om weer daar uit te kom want toe ek ... ek het eers gewerk en toe is ek in Tzaneen die jaar na matriek. **Toe is ek weg van my ouers en goed en toe het dit net weer vir my gevoel ek het nie beheer nie ... ek het beheer oor niks nie.** En toe het al daai neigings weer begin terugkom, maar toe ek universiteit toe gekom het het dit weer vir my beter geword. Ek het daardie jaar gevoel ek werk in 'n "gym" en daar is geen uitdaging vir my nie. Ek kan in niks presteer nie en toe ek nou weer op universiteit kom het hierdie obsessie met kos verdwyn want toe kan ek darem weer **presteer**, want dit was sleg. Niemand ken my nie ... op ons dorp weet hul Elna is dit en dit en dit. Hier is ek in hierdie vreemde situasie en niemand ken my nie. Dit voel vir my asof ek my soort van moet bewys en ek kan nie. Dan voel jy **buite beheer** en dan het ek weer

terug gegaan daarheen. Die neiging was daar, maar ek het darem nie weer teruggeval in iets nie. In my eerste jaar is my ouers mos geskei. Gelukkig het ek toe vir Francois ontmoet. Ek weet ... ek ken myself ... as ek alleen was, want nou is my ouers besig om te skei en dit voel asof ek nie in beheer is nie. Dit voel dis my skuld dat hul skei en goeters ... dan sou ek seker weer daarin verval het.

Hoekom dink jy dis jou skuld dat hul skei?

Ag van kleins af of dit het seker maar begin by die sielkundige wat gesê het dat dit **my pa se skuld** is dat ek siek is. So ek het heelyd gedink dit is my skuld. Heelyd in jou agterkop dink jy seker maar dit is jou skuld. En in my eerste jaar as ek nie ondersteuning gehad het nie en as ek nie werklik geglo het of oortuig was dat dit nie my skuld is nie het ek seker soos in weer daarin geval. Maar ek kan nou ... dit sal nie ooit weer met my gebeur nie, want goeie ondersteuning is belangrik want toe ek in daardie situasie was lank terug, want my ma hulle het my nie ondersteun nie; ek het my sussie glad nie meer gesien nie; **my Pa wou eintlik glad nie met my praat nie** en omdat ek myself so onttrek het en depressief was en apaties is en so was dit seker nie lekker om saam met my te wees nie alhoewel ek soms sulke maniese gedrag gehad het ... as 'n mens depressief is is jy mos soms manies. Dan het ek partykeer sulke gedrag gehad ... dan sal my ma sê hier is my kind terug, maar dit is net vir 'n halwe uur. Na alles het ek nog steeds so 'n depressiewe houding. Ek was nog nooit ... 'n mens kan nie eintlik sê nie ... ek was nog nooit weer myself nie. Ek het redelik idees oor hoe ek was en hoe ek is en so ek dink soos ek was ... ek is nie meer so nie. En die ding van ... ek is so onseker ... ek was baie populêr en ek was baie goed in atletiek en baie goed in akademie en toe was ek nou hierdie 3 maande of 4 maande (as jy alles bymekaar tel) uit die skool uit. Toe ek terugkom was ek baie onseker oor myself en ek weet nie of die hoof nou met almal gepraat het ...vroeg die oggend en gesê het ek kom nou terug, maak dit nou net vir my aangenaam. Jy weet maar ek was so onseker oor myself en van toe af ... jy is net nie meer spontaan nie. Vir 4 maande was jy weg en nou is jy weer terug. Almal reageer anders op jou. So, jy weet, dit is moeilik om weer vriende te maak, want 'n mens kan nie net weer die bande optel nie.

As voorbeeld van Elna se belewenis van haar geestelike self en haar belewenis van haar self in interaksie met die gesin as betekenisvolle ander asook die gebruik van self-attribusie in die belewenis van haar self, word die volgende voorbeelde aangehaal:

- Voorbeeld van Elna se belewenis van haar geestelike self:

Beheer

Toe is ek weg van my ouers en goed en toe het dit net weer vir my gevoel ek het nie beheer nie ... ek het beheer oor niks nie. En toe het al daai neigings weer begin terugkom

Prestasie

Ek kan in niks presteer nie en toe ek nou weer op universiteit kom het hierdie obsessie met kos verdwyn want toe kan ek darem weer presteer,

Dit hang seker van persoon tot persoon af maar my persoonlikheid is van so 'n aard omdat ek so prestasie-gerig was dat dit nou regtig vir my 'n beloning was. Dit is vir my 'n beloning om weer goed te doen in sport en akademie.

Wilskrag

Ek weet nie of hul dit daar gesit het om my wilskrag te toets nie. Maar die goeters is daar en dit lyk so lekker, maar as ek my neus toedruk en my rug daarop draai ... ek mag dit nie sien nie; ek mag dit nie ruik nie. Dit is net so ... ek weet ek sal dit nie eet nie, maar dit is net so ... erg.

- Voorbeeld van Elna se belewenis van haar self in interaksie met die gesin as betekenisvolle ander

Pa

... my pa wou eintlik glad nie met my praat nie en omdat ek myself so onttrek het en depressief was en apaties is en so was dit seker nie lekker om saam met my te wees nie ...

Ag van kleins af of dit het seker maar begin by die sielkundige wat gesê het dat dit my pa se skuld is dat ek siek is

My pa is ook ... jy weet hy is moeilik. Ek dink nog steeds alles het daar begin. Hy was nie iemand wat ... ek weet nie hoe om dit te sê nie en ek wil nie rêrig oor hom praat nie. Hy was verseker moeilik. Hy het my ook seker op daardie stadium verwerp.

Ma

“Okay” al is ek my ma se oogappel en al is ek so lief vir haar en al het ons so ‘n goeie verhouding gehad, ek kon net nie. Ek kan net nie myself oorreed nie.

- Voorbeeld van Elna se gebruik van self-attribusie in die belewenis van haar self

Toe het ek later begin beseef ek moet meer begin eet as ek wil “perform”. Toe het ek die atletiek daar gesit as ‘n beloning. As ek net beter kan begin word ... en daarom sal ek eet.

Bogenoemde metode is met betrekking tot al die ander kategorieë gedoen. In sommige gevalle is daar ook gebruik gemaak van subkategorieë. Die subkategorieë het gedien as ‘n aanvanklike stap vir meer effektiewe data-organisering.

2. DIE SKRYF VAN INTERPRETASIES

Ten einde die aksiale kodering te kon doen en die interpretasies met betrekking tot elke respondent te kon doen, is daar is gekyk na elke respondent in geheel. Die verloop van die siekte en die verweefdheid van al die faktore wat moontlik ‘n rol in haar selfbelewenis gehad het, is in aanmerking geneem. Dit is nie gedoen in volgorde van die bespreking van die resultate nie en die doelwitte is nie afsonderlik bespreek nie om sodoende ‘n breër oorsig van die respondent te kry.

- Voorbeeld van interpretasie met betrekking tot Elna

Vanuit die vorige is dit duidelik dat self-attribusie ook ‘n belangrike rol in haar belewenis van haarself gespeel het. Soos reeds gesê, het sy haar fisieke self as simbool van bepaalde aspekte van die geestelike self gebruik. Sy is gedurig in gesprek met haarself en probeer haar gedrag en eetgedrag regverdig en verstaan. Om voedsel te eet, het sy geredeneer, sou ‘n aanduiding wees dat sy besig was om beheer te verloor oor haar eetgedrag. Daarom mag sy dit nooit geniet het nie en moes sy altyd daarvan oorlos op haar bord. Indien sy nie kon volhard om reëls na te kom nie, sal dit ‘n aanduiding wees dat sy nie innerlik so sterk is nie. Sy het dit ook vir haarself uitgemaak dat haar siekte en alles wat daarmee gepaardgaan, toegeskryf kon word aan haar pa se toedoen. Sy het ook moontlik attribusie gebruik tydens die herstelproses deur die eet van voedsel te sien as ‘n wyse om weer te presteer in atletiek. Op die manier kon sy haarself oorreed om wel te eet.

Dit blyk egter uit die bespreking dat die gesin 'n beduidende rol gespeel het in die belewenis van haar geestelike self. Haar vader wat baie uitgesproke was oor sy siening oor oormassa het 'n groot invloed op haar gehad en sy het hom dikwels geassosieer met alles wat sleg was in haar lewe. Wat haar pa betref het sy het ook totale verwerping beleef. Haar ma kon ook moontlik 'n rol gespeel het in die etiologie van die siekte deur haar eie gesentreerdheid rondom en die beklemtoning van 'n maer figuur as die aanvaarbare sosiale simbool. Deur haar uitgeteerde liggaam wou Elna moontlik aan haar pa iets toon van haar sterk wil en het sy haar ouers in 'n groot mate gemanipuleer. Moontlik wou sy ook emosies van opstand daardeur demonstreer. Weereens is dit 'n bewys van die sterk verband wat getrek kan word tussen die belewenis van die fisieke en geestelike self.

3. DIE MAAK VAN GEVOLGTREKKINGS MET BETREKKING TOT DIE DRIE RESPONDENTE

Ten einde die selektiewe (tema-kodering) te kon doen of gevolgtrekkings te kon maak, is die interpretasies van al drie respondente in ag geneem en is die mees uitstaande aspekte bespreek en met die teorie in verband gebring.